



Bruselj, 5.3.2026  
COM(2026) 113 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU  
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Strategija za enakost spolov za obdobje 2026–2030**

{SWD(2026) 82 final}

## 1. Uvod

**Enakost spolov je temeljna vrednota EU**, pa tudi cilj, ki združuje evropske institucije, vlade in javnost<sup>1</sup>. **EU je dosegla pomemben napredek** pri uresničevanju Unije enakosti in je **vodilna svetovna zagovornica pravic žensk**. Evropejcem in Evropejkam so na voljo zakonodajne ureditve, ki v svetovnem merilu sodijo med najnaprednejše pri zaščiti pravic in boju proti nasilju zaradi spola.

**Enakost spolov je nepogrešljiva pri doseganju strateških ciljev EU**, od podpiranja **demokracije** in **pravne države** do gojenja **socialne kohezije** ter spodbujanja **varnosti** in **konkurence**. Enake pravice in priložnosti za ženske in moške v vsej njihovi raznolikosti so bistvene za ohranjanje živahne evropske demokracije ter krepitev reprezentativnosti, institucionalne legitimnosti in demokratičnega odločanja. Neenakost povzroča spregledovanje talentov, postavlja ovire v poklicnih poteh in krni produktivnost. **Večja enakost spolov v EU bi lahko do leta 2050 privedla do 9,6-odstotnega povečanja BDP na prebivalca** in omogočila dodatnih 10,5 milijona delovnih mest<sup>2</sup>.

Naraščajoče nazadovanje pri enakosti spolov ogroža težko doseženi napredek, cilji spolsko-enakostne Evrope pa še niso doseženi<sup>3</sup>. Komisija je v zvezi s tem v [načrtu za pravice žensk](#), sprejetem marca 2025, ponovno potrdila svojo trdno zavezanost spodbujanju enakosti spolov. Cilje načrta je podprlo vseh 27 držav članic, poleg njih pa tudi institucije EU, številne organizacije civilne družbe in mednarodne organizacije.

Ta strategija za enakost spolov temelji na dosežkih njene predhodnice<sup>4</sup> in udejanja dolgoročno vizijo načrta za pravice žensk. Z njo bo zagotovljeno, da bo EU prispevala k dosegu **cilja trajnostnega razvoja št. 5 o enakosti spolov** do leta 2030 in prenovljenih ciljev **Pekinških izhodišč za ukrepanje** ter izpolnjevanju obveznosti iz **Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk**. V ta namen so v tej strategiji predlagani **konkretni ukrepi** za vsako od osmih načel načrta za pravice žensk, pri čemer enakost spolov ostaja v središču ukrepov EU, tako doma kot po svetu<sup>5</sup>. V strategiji je uporabljen **dvojni pristop**, ki združuje **ciljno usmerjene ukrepe** s sistematičnim **vkjučevanjem načela enakosti spolov** na vseh področjih politike.

**Enakost spolov koristi vsem**: gre za zaprego celotnega potenciala žensk in moških in je v korist celotne družbe. Cilj te strategije je doseči enakost žensk in moških ter deklet in fantov v vsej njihovi raznolikosti. V strategiji se priznava **ključna vloga moških in fantov** kot akterjev, ki enakost spolov soustvarjajo in so hkrati deležni njene koristi<sup>6</sup>. V njej se uporablja **presečni**

---

<sup>1</sup> Glej člen 2 in člen 3(3) PEU, člene 8, 10, 19 in 157 PDEU ter člena 21 in 23 Listine EU o temeljnih pravicah.

<sup>2</sup> [Študija Evropskega inštituta za enakost spolov o gospodarskem vplivu enakosti spolov v EU](#).

<sup>3</sup> [Evropski inštitut za enakost spolov – indeks enakosti spolov 2025](#).

<sup>4</sup> Strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025: [Strategija za enakost spolov – Evropska komisija](#).

<sup>5</sup> V skladu s ciljem postopnega vključevanja bodo države kandidatke in potencialne kandidatke za pristop k EU vključene v ustrezne ukrepe in podobno kot države članice pridružene strategiji.

<sup>6</sup> Trije od štirih Evropejcev in Evropejk se strinjajo, da enakost spolov koristi tudi moškim: [Spolni stereotipi – december 2024 – raziskava Eurobarometer](#).

**pristop k enakosti spolov** in priznava, da se biološki in družbeni spol prepletata z drugimi razlogi za diskriminacijo, kar povzroča specifične neenakosti in edinstvene izkušnje diskriminacije<sup>7</sup>.

Ta strategija se bo izvajala skupaj z drugimi **strategijami Unije enakosti**, da se **vsakomur** omogočijo pogoji za **svobodno izbiro življenjske poti, uspeh in vodenje**, ne glede na spol, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost<sup>8</sup>. Ta strategija temelji na **vkjučujočem postopku posvetovanja**, v katerem so sodelovali državljani in državljanke, države članice, evropske institucije, socialni partnerji, organi za enakost ter mednarodne organizacije in organizacije civilne družbe<sup>9</sup>. Svet in Evropski parlament sta Komisijo pozvala, naj predstavi strategijo za enakost spolov za obdobje 2026–2030<sup>10</sup>.

## 2. Napredek na področju enakosti spolov in pravic žensk

***Načelo 1 iz načrta za pravice žensk: odsotnost nasilja zaradi spola – pravica do varnosti in dostojanstva***

**Nasilje zaradi spola** ni le kršitev temeljnih pravic, temveč tudi resna grožnja skupni varnosti EU, saj ogroža varnost, dostojanstvo in enakost posameznikov in skupnosti. **Vsaka tretja ženska** v EU izkusi nasilje zaradi spola. Prevladujoča oblika nasilja zaradi spola je **nasilje v družini**, saj vsaka peta ženska v EU doživi **fizično ali spolno nasilje** od svojega partnerja ali bivšega partnerja, sorodnika ali drugega člana gospodinjstva. Nasilje v družini prepogosto vodi v najskrajnejšo obliko nasilja nad ženskami, **femicid**, zaradi katerega v EU vsak teden umre 18 žensk<sup>11</sup>. Številni **otroci** doživljajo nasilje zaradi spola in nasilje v družini kot neposredne žrtve ali kot priče. **Obravnavanje odnosa in vedenja** je ključno za preprečevanje nasilja zaradi spola in ključnega pomena je, da pri reševanju teh vprašanj **sodelujejo moški in fantje**.

**Kibernetsko nasilje zaradi spola** predstavlja hitro naraščajočo grožnjo za ženske in dekleta, zlasti zaradi hitrega širjenja intimnih podob brez privolitve žrtve po internetu, težav pri odstranjevanju takih nezakonitih vsebin ter sovražnih in nasilnih groženj na spletu. Nekatere študije kažejo, da je 98 % vseh **globokih ponaredkov** na internetu pornografskih in da ti pornografski globoki ponaredki v 99 % prikazujejo ženske<sup>12</sup>. To spodkopava integriteto žensk, zaradi česar se mnoge umikajo iz spletnega okolja, spletnih razprav in digitalnega gospodarstva, kar ogroža demokracijo in konkurenčnost EU. Komisija bo posebno pozornost namenila vlogi umetne inteligence pri proizvodnji in razširjanju spolno eksplicitnih škodljivih globokih ponaredkov in pornografskih globokih ponaredkov.

<sup>7</sup> V strategiji je posebna pozornost namenjena ženskam iz rasnih in etničnih manjšin, migrantkam, invalidkam, ženskam iz nižjih socialno-ekonomskih okolij, mladim in starejšim ženskam ter LGBTIQ+ ženskam.

<sup>8</sup> Glej [strategijo za enakost LGBTIQ+ oseb](#), [strategijo za boj proti rasizmu](#), [strategijo za pravice invalidov](#) in [strateški okvir EU za Rome](#).

<sup>9</sup> [Javno posvetovanje in poziv k predložitvi dokazov o strategiji za enakost spolov za obdobje 2026–2030](#).

<sup>10</sup> [Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. novembra 2025 o strategiji za enakost spolov 2025](#) (2024/2125(INI)); [Sklepi Sveta o ekonomskem opolnomočenju in finančni neodvisnosti žensk kot poti do dejanske enakosti spolov](#) (8957/24).

<sup>11</sup> Glej [Intentional homicide victims by victim-offender relationship and sex \[crim\\_hom\\_vrel\]](#) (Žrtve naklepnega umora po razmerju med žrtvijo in storilcem ter po spolu).

<sup>12</sup> Glej [poročilo organizacije Security Hero iz leta 2023](#).

Glavno orodje EU za boj proti nasilju zaradi spola je [direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini](#). Direktiva zagotavlja trden pravni okvir, ki preprečuje nasilje in ščiti žrtve po vsej EU. Kot kazniva dejanja opredeljuje pohabljanje ženskih spolovil, prisilno poroko in več oblik kibernetškega nasilja zaradi spola<sup>13</sup>. Komisija bo države članice še naprej podpirala pri čim hitrejšem prenosu Direktive (rok: 14. junij 2027), nato pa pri njenem učinkovitem izvajanju, tudi z organizacijo delavnic o izvajanju in dvostranskih izmenjav. Posebna pozornost bo namenjena določbam o kaznivih dejanjih kibernetškega nasilja, odstranjevanju nezakonitih vsebin, dostopnim spletnim kanalom za prijavo in strokovnim storitvam za žrtve kibernetške kriminalitete.

Komisija bo podprla nacionalne reforme, ki uvajajo opredelitve posilstva, ki temeljijo na konceptu privolitve. Komisija bo na podlagi predloga direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini iz leta 2022, ki je vključeval opredelitev posilstva na ravni EU, posodobila svoj **pregled pravnega okolja v EU**, da bi pripravila **nadaljnje ukrepe, vključno z zakonodajnimi, za zagotovitev, da bo po vsej EU spolni odnos brez privolitve opredeljen kot posilstvo**. Komisija bo države članice podpirala tudi pri izvajanju člena 35 Direktive, ki od njih zahteva, da dajo na voljo in razširjajo izobraževalno gradivo, ki spodbuja razumevanje, da mora biti privolitev dana prostovoljno na podlagi svobodne volje osebe, medsebojnega spoštovanja ter pravice do spolne nedotakljivosti in pravice do telesne avtonomije, na primer in po potrebi z zagotovitvijo smernic.

Komisija bo države članice podpirala tudi pri pripravi **nacionalnih akcijskih načrtov za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boj proti njima**<sup>14</sup>, ki naj bi bili nared do junija 2029. Izvajanje direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter nacionalnih načrtov se bo podpiralo z izmenjavo dobrih praks med državami članicami, tudi prek [programa vzajemnega učenja na področju enakosti spolov](#) in **mreže za preprečevanje nasilja zaradi spola in nasilja v družini**.

Poleg tega **direktiva o pravicah žrtev**<sup>15</sup> zagotavlja, da bodo žrtvam nasilja zaradi spola na voljo boljši dostop do integriranih podpornih storitev in pravne pomoči, lažje prijavljanje kaznivih dejanj, boljše varstvo osebnih podatkov in okrepljeni zaščitni ukrepi.

Organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter tožilstva imajo ključno vlogo pri preprečevanju nasilja v družini in femicida ter boju proti njima. Izboljšanje njihove zmogljivosti za hitro odkrivanje tveganj in posredovanje je ključnega pomena za zagotavljanje varnosti žrtev in odpravo nekaznovanja. Komisija bo zato pomagala oblikovati **smernice za preprečevanje, odkrivanje, učinkovito obravnavo in pregon primerov nasilja nad ženskami**, pri čemer si bo prizadevala za sinergije z mrežami, dejavnostmi in strokovnim znanjem agencij EU, zlasti Europol, Eurojusta in Cepola. V okviru tega dela bo proučila, kako **olajšati čezmejno sodelovanje** med ustreznimi organi, ki je potrebno zlasti za boj proti

---

<sup>13</sup> To so deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve, kibernetško zalezovanje, kibernetško nadlegovanje in kibernetško spodbujanje k nasilju ali sovraštvu.

<sup>14</sup> Člen 39 direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini.

<sup>15</sup> Glej [EU krepi podporo in zaščito žrtev kaznivih dejanj – Svet](#).

kibernetskemu nasilju zaradi spola, pri katerem so storilci, žrtve, platforme in strežniki pogosto v različnih jurisdikcijah. To bo bistveno, da se prepreči, da bi storilci izkoriščali vrzeli med jurisdikcijami in se izogibali odgovornosti, zaradi česar žrtve ne bi imele na voljo učinkovite zaščite ali pravnega sredstva.

V [aktu o digitalnih storitvah](#) je nasilje zaradi spola priznано kot sistemsko tveganje<sup>16</sup>, ki ga morajo ponudniki zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov oceniti in ublažiti. V zvezi s tem Komisija na primer preiskuje, ali je ponudnik X v zvezi z uvedbo funkcij Grok AI ustrezno ocenil in ublažil tveganja za razširjanje nezakonitih vsebin, kot so prirejene spolno eksplicitne podobe. Komisija prav tako vodi preiskave proti ponudnikom štirih spletnih platform, ki razširjajo pornografske vsebine, da bi zagotovila, da mladoletniki ne bi imeli dostopa do takih vsebin. Komisija bo še naprej zagotavljala dosledno izvrševanje v teh primerih, pa tudi zakonodaje kot celote.

Da bi Komisija prispevala k temu izvrševanju, bo nadaljevala tudi **delo na področju spremljanja tveganj in zbiranja dokazov** v okviru akta o digitalnih storitvah, vključno z namenskimi študijami, ki podpirajo oceno sistemskih tveganj, povezanih z nasiljem zaradi spola. Hkrati si bo prizadevala za **strukturiran regulativni dialog z zelo velikimi spletnimi platformami**, da bi okrepila skladnost. Komisija bo na podlagi analize tveganj in v sodelovanju z nacionalnimi organi uporabila **vsa razpoložljiva orodja za zagotovitev učinkovitega zmanjševanja tveganj za nasilje zaradi spola**, po potrebi tudi z objavo **smernic za zelo velike spletne platforme in zelo velike spletne iskalnike**. Take smernice so predvidene v aktu o digitalnih storitvah in naj bi bile zasnovane tako, da bi predstavljale dobre prakse in priporočale možne ukrepe v zvezi s specifičnimi tveganji, v tem primeru tveganji, povezanimi z nasiljem zaradi spola. Komisiji bi lahko bile v pomoč pri odločanju o tem, katere ukrepe bi morali ponudniki zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov sprejeti, da bi izpolnili svoje obveznosti iz akta o digitalnih storitvah.

Podobno bo Komisija nadalje ukrepala v zvezi s spletnimi platformami, da bi zagotovila, da te izvajajo [smernice o zaščiti mladoletnikov](#), sprejete leta 2025 na podlagi **akta o digitalnih storitvah**, v katerih Komisija pojasnjuje ukrepe, ki bi jih morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, sprejeti za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in zaščite mladoletnikov v njihovih storitvah, vključno z ukrepi za preprečevanje neželenega širjenja seksualiziranih ali intimnih vsebin z otroki. Komisija je zahtevala informacije in bo še naprej sodelovala z različnimi ponudniki zelo velikih spletnih platform glede tega, kako obvladujejo tveganja, da lahko uporabniki prenesajo nezakonite ali škodljive aplikacije, vključno s tako imenovanimi aplikacijami *nudify*.

Komisija bo pomagala tudi pri krepitvi zmogljivosti zaupanja vrednih prijaviteljev kibernetkega nasilja zaradi spola, da bi zagotovila, da bi bili ponudniki spletnih platform pogosteje opozorjeni na take vsebine. Izdala bo **smernice o zaupanja vrednih prijaviteljih**,

---

<sup>16</sup> Člen 34(1)(d) akta o digitalnih storitvah.

da bi pojasnila njihovo vlogo v boju proti nezakonitim vsebinam, vključno z nasiljem zaradi spola. Te smernice bodo pomagale tudi pojasniti obveznosti ponudnikov spletnih platform glede prijav, ki jih predložijo zaupanja vredni prijavitelji.

Posebno pozornost je treba nameniti tudi zaščiti otrok, ki so žrtve nasilja zaradi spola. Komisija bo zagotovila izvrševanje pravnih določb EU o zaščiti otroških žrtev. Ta prizadevanja bodo okrepljena z **akcijskim načrtom za zaščito otrok pred kriminalom**, ki bo prispeval tudi k boju proti nasilju nad dekleti in zagotavljanju varnejšega digitalnega okolja zanje. Komisija je sprejela tudi [akcijski načrt za boj proti kibernetškemu nadlegovanju](#), v katerem je poudarila, da so žrtve nesorazmerno pogosto ženske in dekleta, ter države članice pozvala, naj vzpostavijo celovite nacionalne politike preprečevanja kibernetškega nadlegovanja.

Večina žrtev trgovine z ljudmi so ženske in dekleta, s katerimi se trguje predvsem za namene spolnega izkoriščanja<sup>17</sup>. Spremenjena [direktiva o boju proti trgovini z ljudmi](#) vključuje spolsko občutljiv pristop in okrepljen odziv. Komisija bo leta 2026 predstavila **ново strategijo** za obravnavanje nastajajočih izzivov in potreb pri preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev, zlasti žensk in otrok.

Za učinkovito obravnavanje vseh vidikov nasilja zaradi spola so ključni zanesljivi podatki. Komisija bo financirala **drugo, razširjeno fazo raziskave o nasilju zaradi spola. Raziskava bo zajela celotno EU** in bo opazovala tudi nove oblike kibernetškega nasilja, izvedel pa jo bo Eurostat. Prav tako bosta Komisija in Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) države članice podpirala pri **izboljšanju zbiranja upravnih podatkov o nasilju zaradi spola**.

Komisija bo še naprej zagotavljala financiranje za boj proti nasilju zaradi spola prek **sklopa Daphne v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote**, s proračunom v višini 200 milijonov EUR za obdobje 2021–2027<sup>18</sup>. Komisija namerava to nadaljevati v okviru [predlaganega programa AgoraEU](#) v večletnem finančnem okviru za obdobje 2028–2034, o katerem še potekajo medinstitucionalna pogajanja. Poleg tega bo Komisija **podpirala dolgoročni učinek projektov**, in sicer s spodbujanjem prepoznavnosti njihovih rezultatov in izmenjav med projektnimi partnerji ter opredeljevanjem ukrepov za širitev.

Vsa ta prizadevanja bodo prispevala k učinkovitemu izvajanju **Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija)**, h kateri je EU pristopila leta 2023, na ravni EU. Bistveno je zagotoviti izvajanje Konvencije, tudi z nadaljnjim ukrepanjem na podlagi poročila o izhodiščni oceni za leto 2027, ki ga bo pripravila neodvisna strokovna skupina za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, ter z izvajanjem naknadnih priporočil. Komisija tudi ponovno **poziva vse države članice, naj ratificirajo in v celoti izvajajo Istanbulsko konvencijo** kot glavni mednarodni okvir za boj proti nasilju nad ženskami.

---

<sup>17</sup> Eurostat: [Statistični podatki o trgovini z ljudmi – Razloženi statistični podatki](#).

<sup>18</sup> Če ni določeno drugače, se vse financiranje, omenjeno v tej strategiji, nanaša na financiranje v okviru večletnega finančnega okvira, ki se bo izvajal do leta 2027. Morebitno prihodnje financiranje v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 še ni potrjeno, saj o njem še potekajo medinstitucionalna pogajanja.

### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ podpora državam članicam pri prenosu in izvajanju direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, spremljanje nacionalnih načrtov, pa tudi priprava smernic za organe preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter tožilstva, tudi o čezmejnem sodelovanju (2026–2030);
- ✓ posodobitev pregleda pravnega okolja v zvezi z zakonodajo o posilstvu na podlagi koncepta privolitve po EU, z namenom opredelitve nadaljnjih ukrepov EU (2027);
- ✓ nadaljevanje strukturiranega regulativnega dialoga z zelo velikimi spletnimi platformami o kibernetškem nasilju zaradi spola in pomoč pri krepitvi zmogljivosti zaupanja vrednih prijaviteljev;
- ✓ podpora izvajanju naslednje raziskave EU o nasilju zaradi spola (2027–2028) in zbiranju upravnih podatkov (2026–2030).

\*\*\*

### ***Načelo 2 iz načrta za pravice žensk: najvišji standardi telesnega in duševnega zdravja***

**Spolske neenakosti znatno vplivajo na dostop do zdravstvenega varstva.** Ženske se pri dostopu do zdravstvenega varstva soočajo s številnimi ovirami, ki so specifične za njihov spol, na njihovo zdravje pa vpliva tudi **nezadostnost spolsko občutljivih medicinskih raziskav, diagnostike in zdravljenja**<sup>19</sup>. Nezadostna je na primer ozaveščenost, da se tveganja in simptomi raznih bolezni, tudi bolezni srca in ožilja, med moškimi in ženskami razlikujejo. Poleg tega to vprašanje v učnih načrtih medicinskega izobraževanja pogosto sploh ni obravnavano. Spolske norme, povezane s tradicionalno moškostjo, lahko negativno vplivajo tudi na zdravje moških in dečkov, na primer tako, da jih odvrtačajo od iskanja pomoči in spodbujajo škodljivo vedenje. Poleg tega **presečne neenakosti** povečujejo ovire za dostop do zdravstvenega varstva in lahko privedejo do diskriminacije pri zdravljenju, na primer pri invalidkah, migrantkah, ženskah v finančno ranljivem položaju, LGBTIQ+ ženskah, Rominjah ali ženskah na podeželju in oddaljenih območjih.

Za izboljšanje zdravja žensk je treba okrepiti **usposabljanje zdravstvenih delavcev**. Spolsko odzivna vsebina v učnih načrtih na področju medicine, zdravstvene nege in drugih zdravstvenih področjih, lahko v celotnem izobraževalnem in poklicnem ciklu pomaga zagotoviti, da bodo zdravstveni delavci bolje razumeli, kako se različne bolezni kažejo pri ženskah, kako s spolom povezani dejavniki tveganja vplivajo na rezultate ter kako strukturna pristranskost prispeva k napačnim diagnozam in zamudam pri zdravljenju.

Še vedno obstajajo izzivi pri **spodbujanju dostopa žensk do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic na tem področju**. Dostop do kontracepcije je po EU še vedno neenakomeren, alternativne kontracepcijske rešitve za moške pa so premalo razvite. Poleg tega preveč žensk in deklet nima **dostopa do cenovno dostopnih menstrualnih izdelkov**<sup>20</sup>. Pri

<sup>19</sup> Glej na primer [Tematski pregled Evropskega inštituta za enakost spolov iz leta 2021 o zdravju](#).

<sup>20</sup> [Briefing službe Evropskega parlamenta za raziskave iz leta 2025 o obravnavi menstrualne revščine v EU](#).

zdravstvenih raziskavah in zdravljenju še ni bila posvečena zadostna pozornost zdravstvenim izkušnjam in stanjem žensk, kot so **menstruacija, menopavza, endometrioza in poporodna depresija**<sup>21</sup>.

Komisija je z [okvirnim programom za raziskave in inovacije \(Obzorje 2020 in Obzorje Evropa\)](#)<sup>22</sup> v zdravstvene raziskave vključila vidik spola ter zagotovila ciljno usmerjeno **financiranje** za zdravstvene težave žensk, kot sta endometrioza in sindrom policističnih jajčnikov. Poleg tega je vidik spola vključila v [evropski načrt za boj proti raku](#)<sup>23</sup> ter [sveženj ukrepov za zdravje in zdravstveni sektor](#), vključno z [načrtom za zdravo srce](#).

Komisija bo **skupaj s Svetovno zdravstveno organizacijo podala novo pobudo**, da bi proučila načine za **izboljšanje kakovosti in dostopnosti zdravstvenega varstva** za ženske, vključno z invalidkami. Projekt bo zagotovil priložnosti za izmenjavo dobrih praks za izboljšanje spremljanja in analize spolskih neenakosti, oblikovalcem politik bo pomagal opredeliti prednostne naloge in ponudil z dokazi podprte rešitve za zdravje žensk. Njegovi rezultati lahko pomagajo okrepiti vključevanje vidika spola v vse pobude, povezane z zdravjem, vključno z zdravstvenimi raziskavami, ki jih financira EU.

Komisija bo financirala tudi **študijo o makro- in mikroekonomskih ter družbenih koristih odprave vrzeli v zdravju žensk**, povezanih z nekaterimi stanji, kot je menopavza. Da bi Komisija zagotovila, da bodo zdravila varna in učinkovita za vse, bo skupaj z Evropsko agencijo za zdravila proučila izvedljivost razvoja sistematične **kontrole spolske občutljivosti v življenjskem ciklu zdravila v humani medicini**, vključno z raziskavami in razvojem. To bo temeljilo na delu na področju spolsko občutljivih kliničnih preskušanj v okviru pobude za pospešitev kliničnih preskušanj v EU, saj farmacevtska zakonodaja EU, vključno z [direktivo o zdravilih](#), zagotavlja, da se za vse paciente odobrijo le zdravila, ki izpolnjujejo zahteve glede kakovosti, varnosti in učinkovitosti. Poleg tega je treba po predlagani **reviziji uredbe o kliničnem preskušanju** v skladu z [evropskim aktom o biotehnologiji](#) razmisliti, kako zagotoviti, **da bodo preskušanja odražala raznolikost populacije in da se bo izboljšalo zdravljenje ranljivih skupin**. Ženske, ki zanosijo ali začnejo dojit, tudi ne bodo samodejno izključene iz sodelovanja v preskušanju. Komisija bo spolsko odzivni pristop uporabila tudi pri zagotavljanju dostopa do **zdravstvenih protiukrepov**, kot so cepiva, terapije, diagnostika in osebna zaščitna oprema, ter zagotavljanju njihove razpoložljivosti.

Ob doslednem spoštovanju Pogodb in zlasti odgovornosti držav članic za opredelitev njihove zdravstvene politike, vključno z bioetičnimi vprašanji, ter za organizacijo zdravstvenih storitev in zdravstvene oskrbe, namerava Komisija, da bi zaščitila zdravje žensk s podpiranjem in dopolnjevanjem zdravstvenih ukrepov držav članic glede dostopa žensk do **spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic**, izvesti **pregled praks in mednarodnih okvirov** na tem

---

<sup>21</sup> Glej na primer [Poročilo Evropskega parlamenta iz leta 2025 o neenakosti spolov v medicinskih raziskavah, razvoju zdravil in dostopu do oskrbe](#).

<sup>22</sup> EU je do leta 2025 v okviru programov Obzorje 2020 in Obzorje Evropa v več kot 1 000 projektov, osredotočenih na zdravje žensk, vložila več kot 2 milijardi EUR. Glej [Raziskave in inovacije EU na področju zdravja žensk](#).

<sup>23</sup> Glej [Analitično poročilo 2026 | ECIR – evropski register neenakosti v raku](#).

področju. Načrtuje tudi **razvoj okvira in metodologije za sistemsko zbiranje podatkov**, da bi se izboljšala dokazna podlaga za spolno in reproduktivno zdravje in pravice. Poleg tega namerava Komisija podpreti pobude, katerih cilj je, da se v EU **izboljšajo dostop do kontracepcije** ter njena razpoložljivost in dostopnost.

Poleg tega je Komisija februarja 2026 [odgovorila](#) na **evropsko državljansko pobudo Moj glas, moja izbira (My Voice My Choice): za varen in dostopen splav**. V odgovoru je priznано, da je nevaren splav vprašanje javnega zdravja, in poudarjeno, da lahko države članice, če tako želijo, za izboljšanje enakega dostopa do zakonito razpoložljivih in cenovno dostopnih storitev varnega splava uporabijo Evropski socialni sklad+.

#### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ začetek nove pobude skupaj s Svetovno zdravstveno organizacijo o zdravju žensk (2026);
- ✓ začetek študije o gospodarskih in družbenih koristih odprave vrzeli v zdravju žensk, povezane z nekaterimi stanji, kot je menopavza (2028);
- ✓ podpora zdravstvenim ukrepom držav članic v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami s pregledom praks in mednarodnih okvirov (2028);
- ✓ izvajanje odgovora Komisije na evropsko državljansko pobudo Moj glas, moja izbira (*My Voice My Choice*): za varen in dostopen splav (2026-2027).

\*\*\*

#### ***Načelo 3 iz načrta za pravice žensk: enako plačilo, ekonomsko opolnomočenje in finančna neodvisnost***

V povprečju ženske v EU na uro še vedno zaslužijo **12 % manj kot moški**<sup>24</sup>, kar kaže na vztrajne neenakosti med spoloma na trgu dela. Pri reševanju tega vprašanja gre za odpravo krivic ter uresničevanje Pogodbe EU in Listine o temeljnih pravicah<sup>25</sup>, s čimer bi se sprostil gospodarski potencial večje enakosti spolov.

**[Direktiva o preglednosti plačil](#)** predstavlja prelomnico v boju proti diskriminaciji pri plačilu in podcenjenosti delovnih mest, na katerih prevladujejo ženske – pojavoma, ki sta temeljna vzroka za plačilno vrzel po spolu. Komisija bo še naprej podpirala države članice pri **pravočasnem prenosu te direktive v njihov pravni red, nato pa pri učinkovitem izvajanju**. V sodelovanju z EIGE bo v letu 2026 objavila **nabor orodij za spolsko nevtravno vrednotenje in klasifikacijo delovnih mest**. Nabor orodij bo vključeval prilagojena orodja, ki bodo malim in srednjim podjetjem v pomoč, da bodo te postopke lahko izvedla sama, ne da bi za to potrebovala zunanje svetovanje. Komisija bo tudi **zagotovila dodatna sredstva za podporo prenosu in izvajanju Direktive** in organizirala **delavnico za socialne partnerje** o tem, kako lahko podprejo njeno izvajanje.

<sup>24</sup> [Stanje plačilne vrzeli po spolu v EU – Evropska komisija](#).

<sup>25</sup> Člen 157 PDEU in člen 23 Listine o temeljnih pravicah.

Poleg tega se direktiva o preglednosti plačil sklicuje na določbe [direktiv o javnem naročanju](#) iz leta 2014 in od držav članic zahteva, da sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil izpolnjujejo obveznosti, povezane z načelom enakega plačila<sup>26</sup>.

Ženske po vsej EU se soočajo tudi s težavami pri dostopu do naložb, kar znatno zavira razvoj podjetij, ki jih vodijo ženske. Za vsakih 100 EUR naložb tveganega kapitala so manj kot 3 EUR namenjeni ekipam, ki jih vodijo ženske, samo 15 EUR pa po spolu mešanim ekipam<sup>27</sup>. Odprava te **naložbene vrzeli po spolu** je ključna za konkurenčnost EU. Poleg tega je odprava vrzeli v **finančni pismenosti**<sup>28</sup> po spolu ključna za spodbujanje podjetništva in naložb žensk ter za njihovo opolnomočanje pri sprejemanju finančnih odločitev.

Cilji spolsko odzivnega financiranja imajo pri izvajanju sporazumov o **financiranju naložb EU** ključno vlogo pri izboljšanju dostopa do financiranja. Komisija bo na podlagi izkušenj Evropske investicijske banke (EIB), izvajalskega partnerja v okviru InvestEU, ki je v veliki meri presegel sedanji cilj 25-odstotnega **spolsko odzivnega financiranja**, predlagala nadaljnjo razširitev spolsko odzivnih ciljev v okviru prihodnjih programov financiranja. Komisija bo v sodelovanju s skupino EIB nadaljevala ukrepe za izboljšanje dostopa do financiranja za podjetnice v EU in za povečanje zastopanosti žensk v finančnem sektorju (na primer prek pobude za financiranje podjetnic [Gender Finance Lab](#)). Prihodnji programi, kot je [Evropski sklad za konkurenčnost](#) (glede katerega še potekajo medinstitucionalna pogajanja), bi prav tako lahko zagotovili podporo razvoju podjetij, ki jih vodijo ženske, in spodbujali žensko podjetništvo. Poleg tega bo cilj izvajanja [strategije za finančno pismenost](#) okrepiti njen spolsko odzivni pristop. V okviru [pobude ESTEAM](#), namenjene krepitvi digitalnih in podjetniških kompetenc žensk in deklet, se bo do leta 2028 usposabljal približno 10 000 deklet in žensk.

Poleg tega bo Komisija objavila poročilo o izvajanju [Direktive 2004/113 o dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi](#) in izvedla obremenitveni test [Direktive 2010/41 o samostojni dejavnosti](#). Cilj je ugotoviti, zakaj se direktivi trenutno premalo uporabljata, čeprav na obeh področjih še vedno obstajajo izzivi v zvezi z enakostjo spolov. To bo priskrbelo celovito dokazno podlago za prihodnje ukrepe za odpravo vrzeli v področju uporabe in pri uporabi obstoječe zakonodaje.

**Ženske**, zlasti tiste v ranljivem položaju, so po vsej EU **izpostavljene večjemu tveganju za revščino ali socialno izključenost**. Starši samohranilci, večinoma ženske, na primer težko shajajo iz meseca v mesec in se soočajo z dvakrat večjim tveganjem za revščino ali socialno izključenost kot splošno prebivalstvo. V [Priporočilu Sveta o zadostnem minimalnem dohodku za aktivno vključevanje](#) so države članice pozvane, naj zagotovijo, da se lahko

---

<sup>26</sup> Spolsko odzivna javna naročila: praktična orodja Evropski inštitut za enakost spolov.

<sup>27</sup> [The European Innovation Council and SMEs Executive Agency's 2025 report on the gender investment gap affecting both women-led companies and women-led investment funds](#) (Poročilo Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja za leto 2025 o naložbeni vrzeli po spolu, ki vpliva na podjetja, ki jih vodijo ženske, in na investicijske sklade, ki jih vodijo ženske).

<sup>28</sup> Vir: Eurostat [Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU, julij 2023 – raziskava Eurobarometer](#).

zaprosi za minimalni dohodek, ki se nameni posameznim članom gospodinjstva. Individualni prejemki lahko spodbujajo enakost spolov, dohodkovno varnost in ekonomsko neodvisnost žensk. Komisija namerava v prihodnje v **prvo strategijo EU za boj proti revščini** vključiti močen vidik spola.

Komisija bo v skladu z [evropskim načrtom za cenovno dostopna stanovanja](#) predlagala **priporočilo Sveta o boju proti izključenosti s stanovanjskega trga**, da bi spodbudila vključujoče zbiranje podatkov in podprla ranljive osebe v negotovih stanovanjskih razmerah, vključno s starši samohranilci (ki so večinoma ženske), starejšimi (ženske živijo dlje) in žrtvami nasilja zaradi spola. Komisija bo objavila tudi **študijo o stanovanjski neenakosti in diskriminaciji**, pri kateri bo uporabljen presečni pristop.

**Menstrualna in menopavzna revščina** prizadeneta številne ženske po EU. Čeprav nižje stopnje DDV ne morejo biti namenjene zgolj skupinam z nizkimi dohodki (ali kateri koli posebni skupini), je revizija direktive o DDV leta 2022 državam članicam omogočila uporabo znižane ali 0-odstotne stopnje za higienske izdelke za ženske. Drugi možni ukrepi, ki jih je mogoče bolje usmeriti na tiste, ki potrebujejo pomoč, vključujejo zagotavljanje brezplačnih izdelkov za menstruacijo ali organizacijo njihovega brezplačnega zagotavljanja posebnim skupinam. Komisija bo organizirala tudi **izmenjavo dobrih praks o ukrepih za učinkovit boj proti menstrualni in menopavzni revščini** na nacionalni ravni.

**Pokojninska vrzel po spolu** v EU še vedno dosega 25 %<sup>29</sup>, kar prispeva k temu, da so starejše ženske bolj izpostavljene tveganju za revščino in socialno izključenost kot starejši moški. V **Strategiji za medgeneracijsko pravičnost** je poudarjeno, kako se zaradi neenakosti pri zaposlenosti, plačilu in obveznosti oskrbe poglobljajo vrzeli po spolu glede varnega dohodka in pokojnine v poznejšem življenju. Še naprej si je treba prizadevati za odpravo temeljnih vzrokov za pokojninsko vrzel po spolu, vključno s prekinitvami poklicne poti, zaposlitvijo s krajšim delovnim časom in nezadostnimi prihranki, ter za prilagoditev zasnove pokojninskega sistema. V ta namen bo Komisija **proučila načine za obravnavo rezultatov na trgu dela in ustreznih značilnosti pokojninskega sistema, ki povzročajo pokojninsko vrzel po spolu**, ter evidentirala in podprla izmenjavo dobrih praks pri odpravljanju te vrzeli. Komisija bo okrepila spremljanje vrzeli in temeljnih vzrokov zanjo v okviru [pregleda socialnih kazalnikov](#) ter v okviru **evropskega semestra** predlagala priporočila. Poleg tega se v okviru [evropskega stebra socialnih pravic](#) izvaja načelo enakih možnosti žensk in moških za pridobitev pokojninskih pravic. Komisija bo v **poročilu o ustrezni socialni zaščiti v starosti za leto 2027** zagotovila tudi analizo položaja starejših žensk ter pokojninske vrzeli po spolu in revščini.

#### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ objava, skupaj z Evropskim inštitutom za enakost spolov, nabora orodij za spolsko nevtralno vrednotenje in klasifikacijo delovnih mest ter podpora socialnim partnerjem pri izvajanju direktive o preglednosti plačil (2026);

<sup>29</sup> Vir: Eurostat: [Pokojnine žensk so bile leta 2024 za 25 % nižje od pokojnine moških](#).

- ✓ objava poročila o Direktivi 2004/113/ES o dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (2029) in izvedba obremenitvenega testa Direktive 2010/41/EU o samozaposlitvi (2028);
- ✓ evidentiranje izmenjave dobrih praks pri odpravljanju pokojninske vrzeli po spolu in podpora zanje ter proučitev načinov za odpravo dejavnikov vrzeli (2026–2030).

\*\*\*

#### ***Načelo 4 iz načrta za pravice žensk: usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter enakost spolov pri oskrbi***

Številne ženske imajo težave pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, saj še vedno opravljajo **večji delež neplačane oskrbe in gospodinjskih obveznosti**. V EU je delež žensk, ki za varstvo otrok porabijo več kot 35 ur na teden, dvakrat večji (41 %) kot delež na enak način aktivnih moških (20 %) <sup>30</sup>. Obveznosti oskrbe so med glavnimi razlogi, zakaj ženske delajo s krajšim delovnim časom ali so ekonomsko neaktivne <sup>31</sup>. Da bi odpravili **skrbstveno vrzel po spolu** in da bi moški bolje izkoristili svoje pravice, se mora povečati delež očetov oziroma moških oskrbovalcev, ki izkoristijo dopust iz družinskih razlogov in prožne ureditve dela. Poleg tega kljub znatnim naložbam v gradnjo in širitev zmogljivosti za varstvo otrok v okviru **mehanizma za okrevanje in odpornost** <sup>32</sup> mnoge družine še vedno nimajo dostopa do **visokokakovostnih in cenovno dostopnih storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok oziroma dolgotrajne oskrbe**, kar ovira udeležbo žensk na trgu dela. **Za sektor oskrbe je značilna spolska segregacija**, s strukturno nizkimi plačami in težkimi delovnimi pogoji, zaradi česar so potrebni spolsko odzivni ukrepi.

**Evropska strategija oskrbe** določa okvir za visokokakovostne, cenovno in drugače dostopne storitve oskrbe ter izboljšuje položaj oskrbovalcev in prejemnikov oskrbe. Z **direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja** je bil vzpostavljen trden pravni okvir za zagotovitev razpoložljivosti prožnih ureditev dela in ustrezno plačanih dopustov iz družinskih razlogov za starše in oskrbovalce, kar spodbuja očete, da izkoristijo očetovski dopust in dopust iz družinskih razlogov. Predlog prihodnje skupne kmetijske politike vključuje možnost, da države članice zagotovijo podporo službam za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah, kar kmetom omogoča koriščenje starševskega dopusta in dopusta iz družinskih razlogov. Države članice so se s **priporočilom Sveta o barcelonskih ciljih za leto 2030** zavezale ciljem za udeležbo v vzgoji in varstvu predšolskih otrok ter standardom kakovosti in cenovne dostopnosti. Podobno so se države članice s **Priporočilom Sveta o dostopu do cenovno dostopne visokokakovostne dolgotrajne oskrbe** zavezale, da bodo izboljšale storitve in obravnavale izzive v zvezi z delovno silo.

Komisija bo ocenila, kako države članice izvajajo **direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja**, in o tem **poročala** do leta 2028. Temu poročilu bosta priloženi **študiji o pravicah samozaposlenih oseb do dopusta iz družinskih razlogov ter o medsebojnem vplivu**

<sup>30</sup> EIGE [Sharing care, closing the gender gaps: CARE Survey 2024](#) (raziskava Evropskega inštituta za enakost spolov o delitvi oskrbe in odpravljanju vrzeli po spolu iz leta 2024).

<sup>31</sup> Glej poročilo raziskave Eurofound iz leta 2025 [Unpaid care in the EU](#) (Neplačana oskrba v EU).

<sup>32</sup> [Preglednica kazalnikov okrevanja in odpornosti – tematska analiza – enakost – 2023](#).

dopustov iz Direktive in drugih vrst dopustov iz družinskih razlogov. Komisija bo obravnavala tudi vztrajne **stereotipe, zaradi katerih moški ne izkoriščajo dopustov** in podpirala **spremljanje tega, kako moški jemljejo tovrstne dopuste**. V ta namen bo države članice spodbujala k sprejetju okvira za kazalnik usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, ki so ga skupaj razvili svetovalni odbori Sveta za zaposlovanje in socialne zadeve<sup>33</sup>. Poleg tega bo Komisija predstavila **poročila o izvajanju Priporočila Sveta o barcelonskih ciljih in o izvajanju Priporočila Sveta o dolgotrajni oskrbi**. Ob tem bo **demografski forum** EU na podlagi podatkov iz **poročila o demografiji** obravnaval vidike demografskega razvoja, povezane z enakostjo spolov.

Posebno pozornost je treba nameniti **delovnim pogojem v sektorju oskrbe**. Za ta sektor, v katerem prevladujejo ženske, so značilni nizke plače, večja razširjenost prekarnih pogodb o zaposlitvi kot v drugih sektorjih, neugoden delovni čas, pomanjkanje kolektivnih pogajanj in pomanjkanje dostopa do usposabljanja. Na evropski ravni je bil ustanovljen sektorski odbor za socialni dialog, ki naj bi podpiral socialni dialog v tem sektorju. Posebej ranljive so osebe, zaposlene v gospodinjstvu, ki imajo pogosto migrantsko ozadje. Komisija zato države članice odločno spodbuja, naj ratificirajo in začnejo uporabljati [Konvencijo Mednarodne organizacije dela št. 189 o dostojnem delu delavcev v gospodinjstvu](#).

Komisija bo za pregled napredka, doseženega v okviru evropske strategije oskrbe, izvedla **dialog o izvajanju na področju oskrbe**. V okviru tega dialoga bo pregledan napredek pri zagotavljanju storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok, storitev dolgotrajne oskrbe, poštenih delovnih pogojev in usposabljanja v sektorju oskrbe. Dialog bo podlaga za **evropski dogovor o oskrbi**, pri katerem se bo zelo upošteval vidik spola. V dogovoru bo določen celovit sklop ukrepov za reševanje izzivov v sektorju oskrbe in v zvezi z delovno silo v njem. To zajema izboljšanje delovnih pogojev in poklicnega razvoja oskrbovalcev ter cenovno in drugo dostopnost ter kakovost oskrbe. Da bi se spodbudila pravično zaposlovanje in visokokakovostna oskrba, se bo pri dogovoru o oskrbi spodbujala tudi bolj enakostna udeležba moških in žensk v formalni in neformalni oskrbi, poleg tega pa se bodo obravnavale naložbe v oskrbo, pri čemer bodo proučene priložnosti, ki jih prinašajo digitalizacija in različni poslovni modeli.

**Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ objava poročila o izvajanju direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja (2028);
- ✓ objava poročila o izvajanju priporočila Sveta o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ter priporočila Sveta o dolgotrajni oskrbi (2027);
- ✓ predstavitev celovitega evropskega dogovora o oskrbi (2027).

\*\*\*

***Načelo 5 iz načrta za pravice žensk: enake zaposlitvene možnosti in ustrezni delovni pogoji***

<sup>33</sup> Glej [Okviri spremljanja in primerjalne analize – Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje](#).

Krovni cilj EU za leto 2030 na področju zaposlovanja je prepoloviti **vrzel stopnje delovne aktivnosti po spolu**. Vendar stopnja delovne aktivnosti žensk ostaja 10 odstotnih točk nižja kot pri moških<sup>34</sup>. Ocenjuje se, da je že samo ta vrzel **gospodarstvu EU v letu 2023 povzročila izgubo 390 milijard EUR**<sup>35</sup>. Vrzel stopnje delovne aktivnosti po spolu je posledica različnih ovir in struktur spodbud, kot so ovire v nacionalnih davčnih sistemih, pomanjkanje prožnih ureditev dela in neenake plače. Spolski stereotipi številnim ženskam in moškim preprečujejo uresničevanje poklicnih ciljev, posledica pa so sektorji, v katerih prevladujejo moški oziroma ženske. Vrzel stopnje delovne aktivnosti po spolu je zlasti izrazita pri materah, migrantkah, Rominjah, invalidkah in ženskah na podeželju.

Komisija bo okrepila vidik spola in presečnosti pri ukrepih v okviru **evropskega stebra socialnih pravic**, med drugim zato, da se poveča udeležba žensk na trgu dela. Prav tako bo še naprej spodbujala raznolikost in vključevanje prek [platforme EU za listine o raznolikosti](#), olajševala dialog in zagotavljala smernice, tudi o vključujočih praksah zaposlovanja.

Ženske se soočajo z ovirami pri napredovanju na najvišje vodstvene ravni zaradi spolskih stereotipov, diskriminacije, prekinitve poklicne poti (povezanih z obveznostmi oskrbe) in pomanjkanja prožnih ureditev dela. [Direktiva o uravnoveženi zastopanosti spolov v upravnih odborih družb](#) je pomemben zakonodajni okvir za odpravo neuravnovežene zastopanosti spolov na vodstvenih položajih družb. Komisija bo leta 2026 poročala o ukrepih, ki so jih sprejele države članice ter so enako učinkoviti in omogočajo začasno prekinitve uporabe na zaslugah temelječega izbirnega postopka iz Direktive. Komisija bo do leta 2029 predstavila **celovito oceno uspešnosti in učinkovitosti Direktive**. Uravnovežena zastopanost spolov pri vodenju in udeležbi je ključna tudi v javni upravi, da se zagotovi, da oblikovanje politik odraža raznolikost družbe<sup>36</sup>. Komisija je v okviru svoje organizacije sprejela ukrepe za doseganje **enake zastopanosti spolov na vodstvenih položajih**, zaradi česar ženske zasedajo 49 % vodstvenih položajev, kar je več kot leta 2019, ko je ta delež znašal 40 %. Ta dosežek se bo ohranjal s ciljno usmerjenimi ukrepi, saj utrditev napredka ostaja politična prednostna naloga.

Ženske so izpostavljene tudi **specifičnim tveganjem pri delu** v različnih sektorjih in pri različnih vrstah dela, kar velja tudi za ženske na mobilnih in sezonskih delovnih mestih. Vsaka tretja ženska v EU je doživela **spolno nadlegovanje pri delu, med ženskami v starosti 18–29 let pa je ta delež kar 41,6 %**<sup>37</sup>. Spolno nadlegovanje pri delu je z zakonodajo EU prepovedano<sup>38</sup>, vendar ni ustreznih namenskih mehanizmov za preprečevanje, prijavljanje in

---

<sup>34</sup> [Statistični podatki o spolu – Razloženi statistični podatki – Eurostat](#).

<sup>35</sup> Eurofoundovo sporočilo za javnost 2025: [Mind the Gap! The Gender Employment Gap Cost Europe Over €390 Billion in 2023](#) (Pozor na vrzel! Cena vrzeli v stopnji delovne aktivnosti po spolu v Evropi je v letu 2023 znašala več kot 390 milijard evrov).

<sup>36</sup> Čeprav je v povprečju v EU zastopanost spolov na najvišjih ravneh nacionalnih javnih uprav skoraj enakomerna (48 % žensk na višjih položajih v javni upravi), so med državami članicami še vedno velike razlike (od 26 % do 63 % žensk): [Kazalnik: Nacionalne uprave: najvišji ravni uslužbencev po funkciji upravljanja | Statistični podatki o spolu | Evropski inštitut za enakost spolov](#).

<sup>37</sup> [Konvencija Mednarodne organizacije dela št. 190 o nasilju in nadlegovanju](#) obravnava tudi nasilje in nadlegovanje zaradi spola. Konvencija je doslej ratificirala 13 držav članic EU.

<sup>38</sup> [Direktiva 2006/54/ES o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu \(preoblikovano\)](#).

podporo žrtvam. Čeprav ima EU trden okvir za zdravje in varnost pri delu, je treba bolj skrbeti za preprečevanje in odpravo spolnega nadlegovanja pri delu kot psihosocialnega tveganja, vključno z morebitnimi zakonodajnimi ukrepi. Komisija bo v okviru **akta o kakovostnih delovnih mestih** na podlagi odgovorov socialnih partnerjev na prvo fazo posvetovanja in v pričakovanju druge faze posvetovanja<sup>39</sup> **razmislila o ukrepih za boljše obravnavanje spolnega nadlegovanja pri delu**. Prihodnji [strateški okvir EU za varnost in zdravje pri delu](#) bo tudi priložnost za širši spolsko odziven pristop, ki bo med drugim obravnaval nasilje tretjih oseb. Spletno interaktivno orodje za oceno tveganja za spolno nadlegovanje in nasilje tretjih oseb, ki ga je razvila Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA), zagotavlja delodajalcem in delavcem praktično podporo pri preprečevanju in odkrivanju spolnega nadlegovanja. Agencija EU-OSHA bo leta 2027 začela tudi kampanjo za **zdravo delovno okolje**, ki bo namenjena duševnemu zdravju pri delu in preprečevanju psihosocialnih tveganj, vključno s spolnim nadlegovanjem in nasiljem.

Poleg tega si bo Komisija še naprej prizadevala za odpravo psihičnega in spolnega nadlegovanja v lastni javni upravi. To bo temeljilo na delu glavnega zaupnika in prenovljenem okviru za preprečevanje nadlegovanja, in sicer z izvajanjem namenskih akcijskih načrtov za preprečevanje nadlegovanja in obravnavanje posledic, ki jih nasilje v družini povzroča na delovnem mestu, v skladu z obveznostmi EU iz Istanbulske konvencije.

**Tudi umetna inteligenca prinaša nova tveganja za ženske**, na primer spolsko pristranskost pri zaposlovanju, ocenjevanju ali algoritemskem upravljanju. [Akt o umetni inteligenci](#) nalaga ponudnikom in uvajalcem umetnointeligentnih sistemov velikega tveganja obveznosti na področju zaposlovanja, upravljanja delavcev in samozaposlovanja. Nekateri uvajalci umetnointeligentnih sistemov velikega tveganja morajo izvesti oceno učinka na temeljne pravice, katere cilj je opredeliti in oceniti morebitna tveganja, ki jih lahko umetnointeligentni sistem velikega tveganja predstavlja za temeljne pravice, vključno z diskriminacijo zaradi spola. Komisija je v [načrtu za kakovostna delovna mesta](#) algoritemsko upravljanje in umetno inteligenco na področju dela opredelila kot potencialni področji za ukrepanje EU v okviru akta o kakovostnih delovnih mestih.

Neuravnotežena zastopanost spolov, ki je v nekaterih sektorjih posebej izrazita, je obravnavana v nekaterih pobudah, kot so [program politike digitalnega desetletja](#), [pobuda Gradbeni načrt](#), [mreža za raznolikost in vključevanje v vesoljski in obrambni industriji EU](#), [platforma Ženske v prometu](#) ter [mreža Ambasadorji za raznolikost v prometu #DiversityInTransport](#). Komisija bo uvedla tudi nove spolsko odzivne pobude, da bi odpravila neravnovesja v drugih sektorjih, kot so [platforma Ženske v kmetijstvu](#), [Listina EU o umetnikih](#) in [akcijski načrt za ženske v raziskavah, inovacijah in zagonskih podjetjih](#). Komisija bo izvedla tudi [raziskavo EU o raznolikosti in vključevanju v obrambni industriji in vesoljskem sektorju](#).

---

<sup>39</sup> [Akt o kakovostnih delovnih mestih – prva faza posvetovanja](#).

Standardi morajo biti vključujoči za celotno prebivalstvo EU, tudi za ženske. Komisija bo še naprej spodbujala **vključujoče določanje standardov**, zato bo podpirala oblikovanje reprezentativnega podatkovnega vzorca prebivalstva EU in se pri tem opirala na [študijo o vključevanju antropometrije](#) v evropske harmonizirane standarde. V okviru prihodnjega **evropskega akta o proizvodih** si bo prizadevala spodbujati popolno raznolikost prebivalstva EU in v ta namen spolsko specifične elemente obravnavala v ustrezni sektorski zakonodaji, zlasti pri določanju standardov. Spodbujala bo tudi **evropski sistem za standardizacijo**, da bi se ustrezno upoštevali elementi, ki neposredno vplivajo na ženske, še naprej pa bo spodbujala tudi enako zastopanost žensk pri upravljanju evropskih organizacij za standardizacijo.

Komisija bo poleg tega še naprej podpirala celovito izvajanje [uredbe o splošni varnosti proizvodov](#) v zvezi z izrecno vključitvijo spola v oceno varnosti proizvodov, s čimer priznava, da lahko biološke in fiziološke razlike vplivajo na to, kako tveganja vplivajo na ženske. Spolsko občutljivo varnost proizvodov bo podpirala z orodji za usmerjanje ter namenskimi izmenjavami z organi in gospodarskimi subjekti.

#### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ predstavitev ocene uspešnosti in učinkovitosti direktive o uravnoveženi zastopanosti spolov v upravnih odborih družb (2029);
- ✓ razmislek o ukrepih za boljše obravnavanje spolnega nadlegovanja pri delu v okviru akta o kakovostnih delovnih mestih (2026) in prihodnjega strateškega okvira EU za varnost in zdravje pri delu (2028);
- ✓ predstavitev akcijskega načrta za ženske na področju raziskav, inovacij in zagonskih podjetij (2026);
- ✓ spodbujanje evropskega standardizacijskega sistema, da se ustrezno upoštevajo vsi elementi, ki neposredno vplivajo na ženske (2026–2030).

\*\*\*

#### ***Načelo 6 iz načrta za pravice žensk: visokokakovostno in vključujoče izobraževanje in usposabljanje***

Vsa dekleta in vsi fantje bi morali imeti možnost, da svobodno uresničujejo svoje ambicije, **vendar se v izobraževanju pogosto soočajo s spolsko specifičnimi izzivi**, kar vodi do neenakih rezultatov pri izobraževanju. Spolski stereotipi vplivajo na izobraževalne odločitve z vseživljenjskimi posledicami, kar prispeva k poklicni segregaciji. **Spolsko občutljivo izobraževanje je lahko resnično preobrazbeno orodje** za odpravljanje neenakosti spolov in zagotavljanje, da imajo vsi otroci v EU, ne glede na spol, dostop do **visokokakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja**. Zagotavljanje dostopa in odpravljanje ovir sta zlasti nujna za dekleta in fante iz premalo zastopanih skupin, vključno s tistimi z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem, tistimi z nižjim socialno-ekonomskim ali migrantskim ozadjem ter invalidnimi otroki. Komisija bo v skladu s [strateškim okvirom za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju za obdobje 2021–2030](#) pri doseganju teh ciljev še naprej podpirala države članice ob polnem spoštovanju njihovih pristojnosti na tem področju.

Za učinkovit boj proti neuravnoteženi zastopanosti spolov v izobraževanju so potrebni ciljno usmerjeni ukrepi v strateških sektorjih, kot so naravoslovje, tehnologija, inženirstvo in matematika (STEM), kjer so ženske premalo zastopane. Zanimanje za ta področja je treba spodbujati že od zgodnjega otroštva. Komisija bo leta 2026 predstavila celovit **izobraževalni sveženj** za okrepitev pridobivanja osnovnih spretnosti, vključno z matematiko, naravoslovjem in digitalnimi kompetencami. Ta sveženj bo skupaj s pobudo [Girls Go STEM](#) v okviru [strateškega načrta za izobraževanje na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike](#), ki jo je predlagala Komisija, vodi pa jo Evropski inštitut za tehnologijo, prispeval k širšemu cilju pritegniti milijon deklet k tem področjem do leta 2028. Spodbujanje žensk na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike je eden od treh ključnih ciljev strateškega načrta. Evropski izvršni odbor za naravoslovje, tehnologijo, inženirstvo, umetnost in matematiko bo svetoval o strateških vprašanjih, vključno s tem, kako vključiti uspešne prakse, da bi **k naravoslovju, tehnologiji, inženirstvu in matematiki privabili več deklet in žensk**.

Hkrati je potreben tudi večji poudarek na obravnavanju spolsko specifičnih potreb fantov, saj je zanje v vseh državah EU manj verjetno, da bodo dosegali najboljši uspeh. Komisija bo spodbujala pristop „Boys in HEAL“ za usmerjanje fantov na področja zdravja, izobraževanja, uprave in pismenosti. Objavila bo **na dokazih temelječ priročnik o rešitvah za zmanjšanje razlik zaradi spola pri izbiri študija in rezultatih izobraževanja**. Na podlagi tega bo razmislila o uvedbi pobude, ki bi pripomogla k temu, da bi se na ta študijska področja in sektorje usmerilo več fantov in moških. Komisija bo tudi bolj **podpirala učitelje in šole pri obravnavanju spolskih stereotipov**, in sicer tako, da bo podpirala razvoj in spodbujanje gradiv o tej temi, na primer prek [evropske platforme za šolsko izobraževanje](#) in projektov [Erasmus+](#).

V visokošolskem izobraževanju so moški premalo zastopani, ženske pa so pri študijskih dosežkih običajno uspešnejše. Komisija bo razmislila o nadaljnjih pobudah za **povečanje dostopnosti visokošolskega izobraževanja** in zagotovitev, da bo diplomiral širok nabor vpisanih.

**Kultura in šport** sta močna dejavnika, ki omogočata boj proti spolskim stereotipom v izobraževalnem okolju in zunaj njega. Na ravni EU več pobud spodbuja enakost spolov prek kulture, športna politika pa promovira vzornice in prispeva k odpravljanju vrzeli po spolu v telesni dejavnosti. Komisija bo, da bi okrepila evropski športni model, na teh področjih spodbujala vključevanje vidika spola, zlasti z [evropskim tednom športa](#), [nagradami EU za šport #BeActive](#), programom Erasmus+ šport in **strateško vizijo za šport v Evropi**.

#### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ predstavitev izobraževalnega svežnja, ki bo prispeval k temu, da se bo več deklet usmerilo na področja in poklicne poti v naravoslovju, tehnologiji, inženirstvu in matematiki (2026);

- ✓ spodbujanje pristopa „Boys in HEAL“ za usmerjanje fantov na področja zdravja, izobraževanja, uprave in pismenosti (2026–2030) ter objava priročnika o zmanjševanju neenakosti zaradi spola pri izbiri študija in rezultatih izobraževanja (2028);
- ✓ podpora razvoju in promociji gradiva o odpravljanju spolskih stereotipov za šole in učitelje.

\*\*\*

### ***Načelo 7 iz načrta za pravice žensk: aktivna, enaka in varna udeležba v javnem in političnem življenju***

Obstoječe strukture moči ženske odvrčajo od celovitega, enakostnega in tehtnega sodelovanja in vodilne vloge v politiki in javnem življenju. **Ženske zasedajo le tretjino poslanskih položajev v nacionalnih parlamentih in ministrskih položajev oziroma vodij vlad v EU.** Poleg tega je na evropskih volitvah leta 2024 delež žensk, izvoljenih v Evropski parlament, padel pod 40 %<sup>40</sup>. **Ženske v politiki so pogosto deležne napadov** glede njihovih kvalifikacij, izkušenj in spretnosti, pri tem pa se njihova verodostojnost spodkopava z **dezinformacijami**, dvomom v njihovo legitimnost ter odvrčanjem javnosti od tega, da bi jih podprla, po drugi strani pa tudi z odvrčanjem žensk samih od politične udeležbe<sup>41</sup>. Tretjina žensk v politiki, ki doživljajo spletno nasilje, preneha uporabljati družbene medije<sup>42</sup>. Nasilje zaradi spola zelo pogosto doživljajo tudi novinarke, pri čemer so te pogosteje tarča napadov na spletu, ti napadi pa so bolj grobi in seksualizirani<sup>43</sup>. Sovrašstvo do žensk in nasilje nad njimi v politiki in javnem življenju spodkopavata njihove temeljne pravice in sam temelj demokracije.

Na ravni EU **[uredba o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij](#)** od evropskih političnih strank in fundacij zahteva, da objavijo informacije o uravnoteženi zastopanosti spolov med svojimi člani in vodstvenimi organi. V **[priporočilu Komisije o vključujočih in odpornih volilnih procesih](#)** so nacionalne politične stranke spodbujene k pripravi kandidatskih seznamov z uravnoteženo zastopanostjo spolov, spodbujajo pa se tudi ukrepi za odpravo sovražnega govora zaradi spola proti politično aktivnim ženskam. Komisija bo posodobila svoj **pregled pravnih ukrepov in ukrepov politike** v državah članicah ter z vključitvijo najnovejših dobrih praks spodbujala **udeležbo in vodilno vlogo žensk v politiki, javni upravi in parlamentih**. Ocenila bo dobre prakse in doseženi napredek, kar bo podlaga za morebitne nadaljnje ukrepe.

Kot je bilo napovedano v **[evropskem ščitu za demokracijo](#)**, bo Komisija predstavila **priporočilo Komisije o varnosti v politiki** za politične kandidate in izvoljene predstavnike glede groženj zunaj spleta in na spletu, tudi v zvezi z dezinformacijami, ter namenski vodnik po dobrih praksah. Pri tem bo posebna pozornost namenjena ženskam, saj so tovrstne grožnje

<sup>40</sup> Glej [Poročilo o volitvah v Evropski parlament leta 2024](#) (COM(2025) 287 final).

<sup>41</sup> Glej Skupno raziskovalno središče: "Shut up and do the dishes!" Toxicity and Gender in Digital Political Spaces: Evidence from the 2024 European Elections (2025) (Skupno raziskovalno središče: „Molči in pomij posodo!“ Toksičnost in spol v digitalnih političnih prostorih: dokazno gradivo z evropskih volitev leta 2024 (2025)).

<sup>42</sup> [Študija Sveta evropskih občin in regij iz leta 2024 "Women in Politics: Local and European Trends"](#) (Ženske v politiki: lokalni in evropski trendi).

<sup>43</sup> Poročilo OSCE iz leta 2021 [Violence Against Women Journalists and Politicians](#) (Nasilje nad novinarkami in političarkami).

nesorazmerno pogosto uperjene vanje. Ukrepi bodo vključevali tudi **kovčing, mentoriranje in mreženje** za političarke, **usposabljanje** za politične voditelje in **ukrepe za ozaveščanje**.

Komisija jemlje dezinformacijske napade na ženske v politiki zelo resno. Ključno orodje v zvezi s tem je [kodeks ravnanja glede dezinformacij iz akta o digitalnih storitvah](#). Komisija bi lahko v okviru prihodnjega programa AgoraEU (v postopku sprejetja) zagotovila sredstva za podporo ženskam v politiki, na primer za boj proti sovražtvu na spletu. V [strategiji notranje varnosti ProtectEU](#) je poudarjen pomen usposabljanja pristojnih organov držav članic za uporabo pravnih orodij za odstranjevanje nezakonitih spletnih vsebin, vključno z bojem proti kibernetškemu nasilju zaradi spola.

**Diskurz proti enakosti spolov**, nezakonite spletne vsebine in njihovo umetno ojačevanje ogrožajo demokratični prostor EU<sup>44</sup>, tudi s **spodbujanjem polarizacije med mladimi ženskami in moškimi**<sup>45</sup>. Študije kažejo, da to spodbujajo in financirajo dobro financirana svetovna gibanja<sup>46</sup>, pojav pa se vse pogosteje izkorišča pri tujem manipuliranju z informacijami in vmešavanju. Komisija je prek programa Obzorje Evropa podprla raziskave za boj proti dezinformacijam in sovražnemu govoru, razumevanje vzrokov polarizacije in obravnavanje diskurza proti enakosti spolov. Komisija bo začela **študijo o spletnih mrežah, sferah in diskurzih, namenjenih mladim moškim in fantom**, ter o njihovih morebitnih povezavah s protidemokratičnimi silami in sovražnimi gibanji. Komisija bo okrepila tudi sodelovanje z **organizacijami civilne družbe in pobudami za ustvarjanje skupnosti**, ki se borijo proti manipuliranju z informacijami in proti dezinformacijam o spolu, tudi z okroglimi mizami z moškimi in fanti. Poleg tega bo Komisija organizirala [skupni dogodek o praksah politike](#), posvečen obravnavanju **mizoginije in ideologije incelov** med mladimi, in sicer bo to storila v okviru [vozlišča znanja EU o preprečevanju radikalizacije](#).

#### **Ključni ukrepi Komisije:**

- ✓ predstavitev priporočila Komisije o varnosti v politiki (2026);
- ✓ posodobitev pregleda pravnih ukrepov in ukrepov politike za spodbujanje udeležbe in vodilne vloge žensk v politiki, javni upravi in parlamentih (2027);
- ✓ izvedba študije o spletnih mrežah, sferah in diskurzih, namenjenih mladim moškim in fantom (2028).

\*\*\*

***Načelo 8 iz načrta za pravice žensk: institucionalni mehanizmi, ki prispevajo k enakosti spolov***

<sup>44</sup> [ProtectEU: evropska strategija notranje varnosti](#) (COM(2025) 148 final).

<sup>45</sup> Glej poročilo o politikah, ki ga je leta 2025 objavilo Skupno raziskovalno središče [Gender Attitudes in the EU: Uneven Progress and Partial Polarisation](#) (Odnosi do vprašanja spola v EU: neenakomeren napredek in delna polarizacija).

<sup>46</sup> Datta, Neil, [The Next Wave: How Religious Extremism Is Regaining Power | EPF](#) (Naslednji val: kako verski ekstremizem ponovno pridobiva moč | Evropski parlamentarni forum za spolne in reproduktivne pravice) (2025).

Ukrepi za spodbujanje enakosti spolov so lahko učinkoviti le, če jih podpirajo **institucije in procesi, ki spodbujajo enakost spolov ter vključevanje vidika spola** v vsa področja politike. Inštitut EIGE bo leta 2026 vzpostavil **službo za pomoč pri vključevanju vidika spola**, da bi dodatno podprl vključevanje vidika spola na ravni držav članic. Poleg tega bo Komisija podpirala organe držav članic pri krepitvi zmogljivosti in razvoju smernic za vključevanje vidika spola, vključno z vključevanjem vidika spola v proračun. Komisija bo prav tako še naprej podpirala izvajanje [direktiv o standardih za organe za enakost](#).

Za spodbujanje **vključevanja vidika spola v vse politike EU**, tudi na medsektorskih področjih, kot sta podnebna in okoljska politika, bo Komisija še naprej gradila na napredku, ki ga je [projektna skupina za enakost](#) dosegla z mrežo koordinatorjev za enakost v vseh generalnih direktoratih in službah ter Evropski službi za zunanje delovanje (ESZD). V kabinetih posameznih komisarjev so bile imenovane tudi kontaktne osebe za enakost.

**Skladi EU bodo še naprej spodbujali enakost spolov.** Komisija bo v okviru programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote še naprej podpirala organizacije civilne družbe, socialne partnerje in javne organe pri izvajanju zakonodaje in politik EU na področju enakosti spolov. Komisija v okviru programa Obzorje Evropa ponovno potrjuje tudi svojo zavezanost financiranju namenskih raziskav o enakosti spolov s presečnim pristopom. Prav tako bo še naprej podpirala obvezno upoštevanje spola v vsebini raziskav in inovacij.

Izvajanje [večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034](#) (glede katerega še potekajo medinstitucionalna pogajanja) ponuja ključno priložnost za okrepitev **vključevanja vidika spola v proračun EU**. V skladu s predlagano [uredbo o smotrnosti](#) je enakost spolov horizontalno načelo za večino programov financiranja EU, vključno z načrti za nacionalna in regionalna partnerstva. Uredba o smotrnosti uvaja tudi dosleden okvir za vključevanje vidika spola v celoten proračun, in sicer z metodologijo za spremljanje odhodkov EU, ki podpirajo enakost spolov, in z razčlenitvijo kazalnikov smotrnosti po spolu. Komisija namerava **tehnične smernice o metodologiji spremljanja** predstaviti do konca leta 2026<sup>47</sup>. Poleg tega se bo enakost spolov še naprej obravnavala v okviru **evropskega semestra**, da bi se opredelili in obravnavali pereči izzivi na področju enakosti spolov.

**Odbor regij EU** ima pomembno vlogo pri spodbujanju politične udeležbe žensk v mestih in regijah, lokalni in regionalni organi pa imajo osrednjo vlogo pri spodbujanju enakosti spolov in enake politične zastopanosti. Podobno **Evropski ekonomsko-socialni odbor** usmerja zavezanost socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe enakosti spolov kot stebru demokracije, socialne pravičnosti in vključujoče rasti.

**Civilna družba** ima ključno vlogo pri spodbujanju enakosti spolov. Komisija bo še naprej zagotavljala sredstva, ki so na voljo za feministične organizacije in organizacije za pravice žensk v okviru sedanjega programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote ter predlaganega programa AgoraEU (glede katerega še potekajo medinstitucionalna pogajanja). Komisija bo okrepila zastopanost civilne družbe v [Svetovalnem odboru za enake možnosti žensk in moških](#) ter bo zagotavljala reden in strukturiran **okvir za dialog o zaščiti in spodbujanju**

<sup>47</sup> Če bo sprejet člen 7(3) Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za spremljanje proračunskih odhodkov in smotrnost ter drugih horizontalnih pravil za programe in dejavnosti Unije (COM(2025) 545 final z dne 16. julija 2025).

vrednot EU prek [platforme civilne družbe](#)<sup>48</sup>. To bo okrepilo odpornost organizacij civilne družbe, vključno z organizacijami, ki se borijo za enakost spolov. Komisija bo zlasti **razširila sodelovanje z organizacijami, ki se osredotočajo na enakost spolov, hkrati pa vključujejo in podpirajo moške in fante**.

Za politiko enakosti spolov, ki temelji na dokazih, so potrebni zanesljivi podatki, ki so razčlenjeni po spolu, in Komisija se zavezuje, da jih bo sistematično zbirala. V prihajajočem **priporočilu o podatkih o enakosti** bo tudi priporočilo za razčlenjevanje podatkov po spolu in drugih razlogih za diskriminacijo.

**Tudi politike pripravljenosti morajo biti spolsko odzivne**. Kot je ugotovljeno v [strategiji za unijo pripravljenosti](#), lahko krize in izredne razmere nesorazmerno prizadenejo ženske in dekleta. Ekstremni vremenski dogodki na primer povzročajo resne zdravstvene zaplete za nosečnice ali starejše ženske, vključno s povečanim tveganjem za hospitalizacijo. Da bi obravnavala to vprašanje, bo Komisija pri dejavnostih in operacijah usposabljanja v okviru [mehanizma Unije na področju civilne zaščite](#) še naprej skrbela za raznolikost in vključevanje, pri tem pa se bo osredotočala na spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov.

**Urbanistično načrtovanje** ima velik potencial za spodbujanje enakosti spolov z zagotavljanjem, da so javni prostori varni za ženske in dekleta ter da so infrastruktura in storitve, kot so storitve oskrbe in javni prevoz, prilagojene njihovim potrebam<sup>49</sup>. [Agenda EU za mesta iz leta 2025](#) priznava spolsko specifične izzive pri urbanističnem načrtovanju in ponuja načine za nadaljnji napredek pri teh vprašanjih, ki zadevajo mesta, na primer prek prihodnje platforme EU za mesta. Komisija bo tudi še naprej podpirala in spodbujala lokalne oblasti, ki se zavzemajo za vključevanje, z nagradami [evropskih prestolnic vključevanja in raznolikosti](#).

Da bi spodbudila **uresničevanje načel načrta za pravice žensk na nacionalni ravni**, Komisija vse države članice poziva, naj do konca leta 2027 pripravijo **nacionalne akcijske načrte za enakost spolov**. **Program vzajemnega učenja o enakosti spolov in skupina na visoki ravni za vključevanje vidika spola** zagotavljata odlični platformi za izmenjavo dobrih praks in spremljanje izvajanja te strategije in nacionalnih načrtov.

Komisija bo **spremljala izvajanje vseh strategij v okviru Unije enakosti in poročala o njem**, pri čemer bo pregledala tudi napredek, dosežen v okviru te strategije, in spremljala ukrepe iz nje. Komisija bo začela tudi **komunikacijsko kampanjo o Uniji enakosti** s poudarkom na razsežnosti spola in presečnem pristopu, v okviru programa Obzorje Evropa pa bo vzpostavila raziskovalno in inovacijsko mrežo za Unijo enakosti.

## **Ključni ukrepi Komisije:**

<sup>48</sup> Glej [Strategijo EU za civilno družbo](#) (COM(2025) 790 final).

<sup>49</sup> Glej Mnenje Evropskega odbora regij – [Preprečevanje nasilja na podlagi spola – vodilna vloga mest in regij](#) (2024) ter svetovna pobuda Agencije ZN za ženske [Safe Cities and Safe Public Spaces for women and girls](#) (Varna mesta in varni javni prostori za ženske in dekleta) (2025).

- ✓ zagotavljanje vključevanja vidika spola pri izvajanju naslednjega večletnega finančnega okvira (2028–2034) (v postopku sprejetja);
- ✓ predstavitev tehničnih smernic za spremljanje odhodkov za enakost spolov (2026);
- ✓ okrepitev zastopanosti civilne družbe v Svetovalnem odboru za enake možnosti žensk in moških (2026).

### 3. Enakost spolov v zunanjem delovanju EU

Trenutno za nobeno državo na svetu ne kaže, da bi do leta 2030 dosegla popolno enakost spolov. Napredek na področju enakosti spolov vse bolj in v številnih delih sveta zastaja in nazaduje, saj se svetovna varnostna okolja spreminjajo zaradi rekordne ravni oboroženih spopadov, nazadovanja demokracije, geopolitične razdrobljenosti in vse hitreje naraščajočih učinkov podnebnih sprememb. Krčenje finančnih sredstev za enakost spolov ogroža možnosti za človekov razvoj, vključno z dostopom žensk do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic. Tretjina žensk po svetu je bila žrtev fizičnega ali spolnega nasilja, več kot 200 milijonov žensk in deklet pa je bilo žrtev pohabljanja ženskih spolovil<sup>50</sup>. Pravice žensk so resno ogrožene v konfliktih, saj se ženske soočajo z višjo stopnjo nasilja zaradi spola. Ženske se soočajo tudi z večjimi tveganji zaradi nesreč, povezanih s podnebjem, ter tveganji za neustrezno prehransko varnost in pomanjkanje virov, neenakost spolov pa povečuje tudi učinke okoljskih izzivov. Priznavanje presečnih učinkov podnebnih sprememb, konfliktov, razseljevanja in migracij za ženske in dekleta, zagotavljanje spolsko odzivne podpore pri okrevanju in obnovi ter podpiranje organizacij za pravice žensk so bistveni elementi odpravljanja temeljnih vzrokov nestabilnosti ter krepitve družbene pripravljenosti in odpornosti na krize.

Da bi pospešila napredek pri izpolnjevanju mednarodnih zavez, vključno s Pekinško deklaracijo in izhodišči za ukrepanje, **ostaja EU v svojem zunanjem delovanju zavezana prednostni obravnavi enakosti spolov in izkoreninjenju vseh oblik nasilja zaradi spola.** Temelj za to bo izvajanje **akcijskega načrta za enakost spolov III (GAP III)** do konca leta 2027. Komisija bo začela javno posvetovanje z deležniki za razvoj naslednjega okvira politike, tj. **akcijskega načrta za enakost spolov IV (GAP IV) za obdobje 2028–2034**, ki naj bi ga sprejela skupaj z visokim predstavnikom. Na podlagi posvetovanja in pridobljenih izkušenj bodo v okviru GAP IV opredeljene prednostne naloge in pobude na področju zunanjega delovanja. Izvajale jih bodo delegacije EU v tretjih državah in misije EU.

**Dvostranski dialogi o človekovih pravicah** z državami, ki niso članice EU, in regionalnimi organizacijami bodo še naprej vključevali vprašanja enakosti spolov, da bi se podprli spolsko odzivni ukrepi in priprava proračuna v partnerskih državah. EU bo pri svojih opazovanjih volitev še naprej ocenjevala, v kolikšni meri ženske celovito, enakostno in tehtno sodelujejo v političnem in javnem življenju. EU bo v okviru strategije [Global Gateway](#) spodbujala tudi boljši dostop žensk do dostojnih delovnih mest, podjetništva in dohodkovne varnosti ob zagotavljanju širše koristi za zdravje, prehransko varnost in prehrano. Enakost spolov,

<sup>50</sup> [WHO 2024 - Violence against women statistics](#) (Svetovna zdravstvena organizacija, 2024: Statistični podatki o nasilju nad ženskami).

opolnomočanje žensk, izobraževanje in usposabljanje so medsektorske prednostne naloge pakta za Sredozemlje.

**Sodelovanje EU v učinkovitem multilateralizmu** je nujno za ohranjanje miru, blaginje, varnosti in spoštovanja človekovih pravic za vse. EU bo še naprej dejavno sodelovala pri oživitvi **Komisije ZN za položaj žensk** in jo podpirala ter se še naprej zavzemala za enakost spolov v drugih ustreznih organih ZN za človekove pravice.

V skladu z [agendo o ženskah, miru in varnosti](#) bo prednostno upoštevanje enakosti spolov ključnega pomena za prizadevanja služb Komisije in ESZD za spodbujanje miru v ozračju naraščajočih negotovosti in konfliktov po svetu. **Prenovljeni akcijski načrt EU za ženske, mir in varnost bo Politični in varnostni odbor potrdil leta 2027.** EU bo še naprej sistematično vključevala agendo o ženskah, miru in varnosti v svoja **partnerstva na področju varnosti in obrambe.**

Komisija ostaja zavezana **spolsko odzivni, načelni in na potrebah temelječi humanitarni pomoči** ter podpora žrtvam nasilja zaradi spola v izrednih humanitarnih razmerah, vključno s tistimi, ki se soočajo s presečno diskriminacijo. Komisija bo leta 2026 začela izvajati **namensko novo vodilno pobudo za spolno in reproduktivno zdravje v izrednih razmerah ter dostojno življenje (SHIELD), osredotočeno na izboljšanje dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter podporo žrtvam nasilja zaradi spola.** Ta zaveza bo temeljila na prihodnjem **sporočilu o humanitarni pomoči.** Komisija bo z namenom posodobitve ocenila tudi politiko enakosti spolov na področju humanitarne pomoči EU.

Poleg tega je spodbujanje **enakosti spolov eden od osrednjih vidikov dela Komisije z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami** v skladu z načelom, da se najprej obravnavajo temeljne pravice, določenim v revidirani metodologiji širitve iz leta 2020. Komisija bo še naprej ocenjevala usklajenost zakonodaje partneric širitve s pravnim redom EU na področju enakosti spolov in ustreznimi mednarodnimi standardi ter zagotavljala podporo za zagotovitev celovitega izvajanja. Poleg tega bo EU v okviru vzhodnega partnerstva še naprej podpirala partnerske države pri spodbujanju enakosti spolov. Take prednostne naloge se bodo še naprej odražale v finančni podpori EU, zlasti v okviru [Instrumenta za predpristopno pomoč \(IPA\) III](#) ter [Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa \(NDICI\).](#)

Nazadnje, **enakost spolov ostaja neločljiv del trgovinske politike EU.** Komisija bo določbe o enakosti spolov še naprej vključevala v trgovinske sporazume. V državah, ki so upravičene do [splošne sheme preferencialov EU](#), bo Komisija še naprej spremljala skladnost z mednarodnimi konvencijami o človekovih pravicah. Komisija bo skupaj z Mednarodnim trgovinskim centrom v začetku leta 2027 objavila tudi praktični vodnik za oblikovalce politik o upoštevanju spola v trgovinskih politikah.

Glede na njihov vpliv na zunanje odnose EU se bodo ustrezni ukrepi, predlagani v tem oddelku, izvajali v sodelovanju z ESZD v okviru opravljanja njenih nalog.

**Ključni ukrepi:**

- ✓ začetek izvajanja akcijskega načrta za enakost spolov (GAP) IV (2028–2034);
- ✓ začetek izvajanja akcijskega načrta EU za ženske, mir in varnost (2028–2034);
- ✓ začetek izvajanja vodilne pobude za spolno in reproduktivno zdravje v izrednih razmerah ter dostojno življenje (SHIELD), osredotočene na izboljšanje dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter podporo žrtvam nasilja zaradi spola (2026).

#### 4. Zaključek

Komisija se s to strategijo zavezuje, da bo **še naprej z gled enakosti spolov** v hitro spreminjajočem se svetu. Čeprav je enakost spolov v številnih državah pod vse večjim pritiskom, bo Komisija še naprej sprejemala konkretne ukrepe za njen napredek. Državljeni EU podpirajo enakost spolov kot dejavnik, ki družbi koristi. Kot je navedeno v načrtu za pravice žensk, bo **cilj Komisije še naprej doseči spolsko enakostno družbo**. Komisija se s to strategijo zavezuje, da bo prevzela vodilno vlogo pri spodbujanju načel iz načrta tako v EU kot pri zunanjem delovanju EU. Zagotovila bo tudi, da se bo pravni red na področju enakosti spolov in nediskriminacije v celoti prenesel in izvajal po vsej EU.

Enakost spolov bo dosežena le, če se mobiliziramo vsi skupaj: ta strategija je zato tudi **ponovno povabilo zaveznikom k skupnim prizadevanjem za enakost spolov**. Konkreten in trajen napredek zahteva sodelovanje med institucijami EU in državami članicami, socialnimi partnerji in organizacijami za pravice žensk. Komisija bo na mednarodni ravni sodelovala z vsemi partnerji, zavezanimi enakosti spolov, državami zunaj EU, vključno z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami za pristop k EU, ter mednarodnimi organizacijami.